

Lauku un meža izmēģinājumu un laboratoriju skate – konkurss 2025. gadā

Ina Alsina

Latvijas Lauksaimniecības un meža zinātņu akadēmija

Latvijas Lauksaimniecības un meža zinātņu akadēmija Lauku izmēģinājumu un laboratoriju skate – konkurss šogad norisinājās trīsdesmito otro reizi. Skatē šogad piedalījās piecas zinātniskās institūcijas, kas ir par 45% mazāk nekā pērn. Kopējais skates apmeklētāju skaits bija 135. Vidēji katrs trešais apmeklētājs piedalījās vērtēšanas procesā. Kā ierasts Lauku un mežu izmēģinājumu skatē apmeklētāji varēja vērtēt katras zinātniskās iestādes pētījumu rezultātu popularizēšanu masu medijos, jauno zinātnieku iesaisti pētījumos, izmēģinājumu aktualitāti, sadarbību gan ar citām zinātniskajām iestādēm Latvijā un ārzemēs, gan ar uzņēmējiem, kā arī paveikto pēc iepriekšējā gada skates – konkursa.

Šogad skates vērtētāji vidēji zinātnisko institūciju darbību novērtēja nedaudz augstāk nekā iepriekšējos gados. Vislielākais kāpums vērtējumā bijis sadarbībai ar ārzemju institūcijām (Tab.).

Tabula

Zinātnisko institūciju vērtējums 2022.-2024. gadā

Kritērijs	2022	2023	2024	2025
Pētījumu rezultātu popularizēšanu masu medijos	7.88	7.72	8.16	8.56
Jauno zinātnieku iesaiste pētījumos	7.78	7.68	8.28	8.67
Izmēģinājumu aktualitāte	8.27	8.24	8.39	8.30
Sadarbība ar citām zinātniskajām institūcijām Latvijā	8.46	8.11	8.43	8.50
Sadarbība ar citām institūcijām ārzemēs	7.75	7.49	8.06	8.82
Sadarbība ar uzņēmējiem	8.54	8.11	8.18	8.69
Progress kopš iepriekšējā gada	8.39	8.43	8.72	8.64

2. jūlijā skati uzsāka Agrolesursu un ekonomikas institūta Priekuļu pētniecības centrā. Iepazināties ar AREI zinātniskajām un pārvaldības aktualitātēm, doktorantes L. Rābante-Hāne un L. Dziedule pastāstīja par savām zinātniskajām aktivitātēm un tālāk visi interesenti apskatīja lauka izmēģinājumus.

LBTU Lauksaimniecības un pārtikas tehnoloģijas fakultāte par savu skates vietu bija izvēlējusies Mācību un pētījumu saimniecību Pēterlauki. Fakultātes dekāne un MPS Pēterlauki direktors pastāstīja par fakultātes zinātniskajām aktivitātēm un saimniecisko darbību Pēterlaukos. Doktorante L. Dučkēna raksturoja Baltijas reģiona tomātu slimību ierosinātājus. Pieredzējušo zinātnieku ziņojumi bija veltīti augsnes monitoringam, veselībai, pākšaugiem un to slimībām.

14. jūlijā skate notika Agroresursu un ekonomikas institūta Laukaugu selekcijas un agroekoloģijas nodaļā un SIA Latgales lauksaimniecības zinātnes centrā Viļānos. Klātesošie tika iepazīstināti ar pētījumiem, kuri tiek īstenoti zinātnes centrā, inovatīvajiem risinājumiem materiāli tehniskās bāzes uzlabošanā. Apmeklētāji apskatīja arī izmēģinājumus, kurus pamatīgi bija postījušas Latvijai neraksturīgas lietus gāzes.

21. jūlijā apmeklētājus gaidīja Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskais institūts BIOR. Ar institūta zinātniskajām aktualitātēm iepazīstināja BIOR Zinātniskās padomes priekšsēdētājs A. Bērziņš. M. Mateusa analizēja zoonotisko parazītu situāciju Latvijā. Apmeklētāji iepazinās ar BIOR laboratorijām.

Lauku un meža izmēģinājumu un laboratoriju skate–konkurss šogad noslēdzās Dārzkopības institūta Pūres centrā, kur klātesošie tika iepazīstināti gan ar institūta saimnieciskajām, gan zinātniskajām aktualitātēm. Pēc T. Bartulsona izmēģinājuma par "Mašīnu dziļās mācīšanās pielietojumu augu slimību diagnostikai", klātesošie apskatīja laboratorijas un lauka izmēģinājumus.

Veicot skates–konkursa dalībnieku darbības izvērtējumu, secināts, ka:

Publicitātes jomā visaugstāk novērtēts Dārzkopības institūts (9.3 punkti), Vidēji institūcijas uzrāda stabilu rezultātu – 8.6 punktus.

Jauno zinātnieku iesaistē līderpozīcijās ir LPTF (9.6) un AREI (9.4),

Izmēģinājumu aktualitātē līderis ir Dārzkopības institūts (9.3 punkti)

Ar parteriem Latvijā vislabāk sadarbojušies ir Dārzkopības institūta zinātnieki (9.1 punkts), bet ar **ārzemju partneriem** Lauksaimniecības un pārtikas tehnoloģijas fakultāte (9.8 punkti).

Sadarbībā ar uzņēmējiem vislabāk sevi parādījuši Viļāni (9.1) un Dārzkopības institūts (9.4).

Progressa vērtējumā līderis bija BIOR (9.8 punkti) un LPTF (9.5 punkti).

Visplašāk apmeklēta skate bija Pūrē un Priekuļos, bet procentuāli visvairāk vērtējumu bija BIOR (63%) un Viļānos (46%).

Kopējā punktu summa parāda, ka **visaugstāko rezultātu ieguvis Dārzkopības institūts (63.8 punkti)**, nākošajās vietās ierindojas LPTF (61.7 punkti), BIOR (61.6 punkti), AREI (59.2 punkti) un Viļāni (54.6 punkti). Vidēji institūciju novērtējums ir **60.2 punkti**, kas par ir par veselu punktu vairāk nekā pagājušajā gadā.